‘en kötü ağrı en iyi analjezi’

Oktay Hakbilir

Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi

PREVALANS

- Ülkemizde yetişkinlerde ağrı prevalansı %64
- Bunların %76'sı kronik ağrı
- Çocuk ve adölesanda acil başvurularının %33'ünü oluşturmaktadır.

TANIM

- Ağrı; çok farklı nitelik ve şiddette ortaya çıkabilen subjektif bir deneyimdir
- Akut ağrı; önemli bir uyarı fonksiyonu olan, vücudun zedelenmesi sonucunda meydana gelen, hoşa gitmeyen duyusal deneyim olarak tanımlanır ve kolayca tanınır. Hasta açıkça rahatsızdır. Ağrının şiddetinden bağırır, kıvranır, soluk, terli, bulantılı olabilir..

Kronik ağrı 6 aydan fazla süren ağrı olarak tanımlanır. Orijinal nosiseptif uyaran ya ortadan kalkmıştır ya da ağrının sürmesini açıklayamaz.

Ağrı yönetimi

Ağrı yönetiminde belirgin ilerlemelere rağmen yapılan çalışmalar ***etkin ve yeterli ağrı yönetiminin*** yapılamadığını göstermektedir.

Ağrı yönetiminde etkili olan bariyerler

- Sağlık profesyonelleri ile ilgili bariyerler
- Hasta ile ilgili bariyerler
- Sağlık sistemi ile ilgili bariyerler.

Ağrı şiddetini belirleme

Bir çok değişik skalalar kullanılmakla beraber VAS ve FPS en sık kullanılan skalalardır

FPS (Faces Pain Scale)

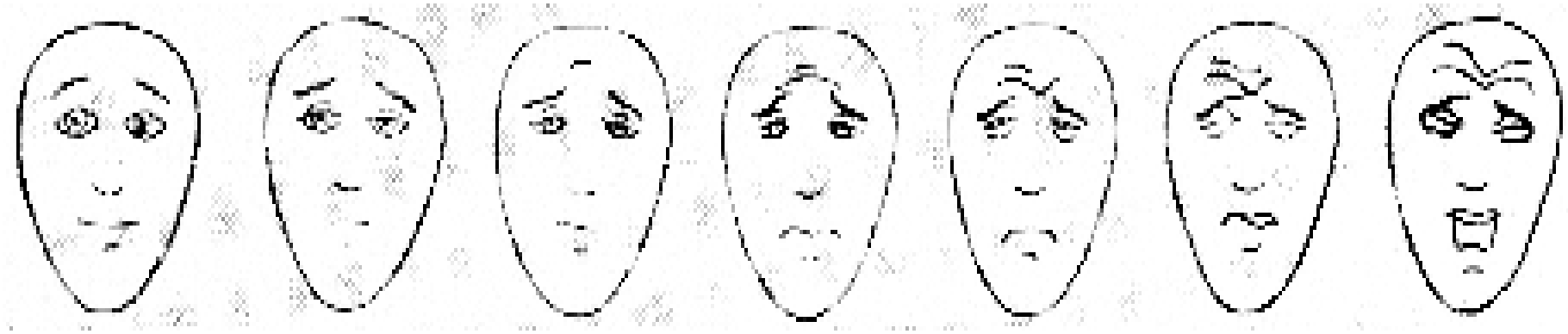

GÖRSEL ANALOG SKALA (VAS)

0 _____ 10

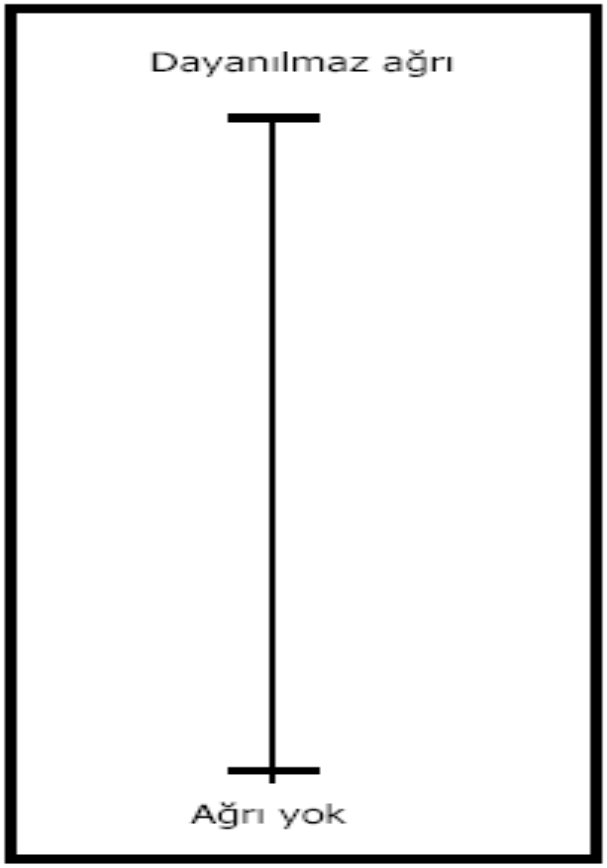

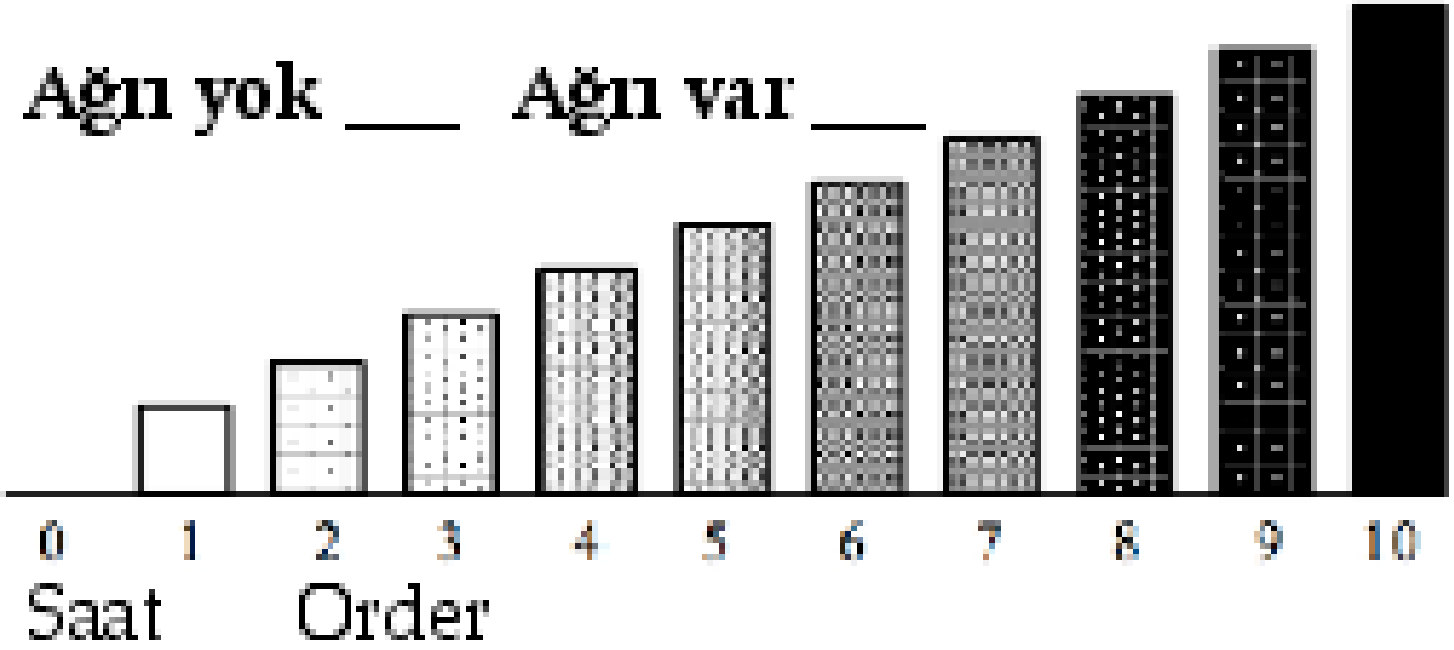
Ağı yok
Ağı var
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
Saat
Order

Acil serviste ağrı profili

- AAA, MI
- RENAL KOLİK
- POSTTRAVMATİK
- POSTOPERARATİF
- KANSERE BAĞLI AĞRILAR
- SİCKLE KRİZLER, FMF
- MUSKULOSKLETAL
- BAŞAĞRISI VS

Ağrı yönetiminde farmakolojik ajanlar

- NON-OPİOİD AJANLAR
- OPİOİDLER VE KETAMİN
- NİTRÖZ OKSİT
- ADJUVAN AJANLAR

NON-OPİOİDLER

- ASA
- PARASETAMOL
- NSAİD
    - DİKLOFENAK SODYUM
    - DİKLOFENAK POTASYUM
    - METAMİZOL
    - PİROKSİKAM
    - KETOPRROFEN
    - DEKSKETOPROFEN

Non-opiod

- En sık kullanılan ajanlar
- İstanbul da yapılan çok merkezli bir çalışmada AS'e başvuran travma geçirmiş hastaların sadece %17.1 analjezik yapıldığı görülmüş.
- En sık kullanılan analjezik türü NSAİD (%85.9).
- IM (%92.2) yolla verilmiş.

OPİOİD AJANLAR ve KETAMİN

- MEPERİDİN
- MORFİN
- FENTANYL
- ALFENTANYL
- KETAMİN

Narkotik ajanlarda yeni uygulamalar

- Son çalışmalarda amaç IV yol kullanılmadan, en hızlı, en etkin, kurtarıcı ilaçlara gerek kalmadan hızlı taburculuk sağlayan yöntemler üzerine yoğunlaşmıştır.

İntranazal fentanyl

- Hızlı, noninvaziv, güvenli, IV yol gerektirmez
- IV fentanyl ve morfine benzer analjezik etki
- Etki 2 dk.'da başlar.
- 30-60 dk. etkin
- Doz 1-2mcg/kg/doz
- Mukozal atomizer device (MAD) ile uygulanır.

MAD

İntranazal alfentanyl

- IN fentanyl gibi uygulanır
- Doz 0,01mcg/kg
- MAD ile uygulanır.

Nebulize fentanyl

- Fentanyl 1,5 mcg/kg nebulize olarak
- IV fentanyle eşdeğer etki

Ketofol

- Ketamin+ propofol
- Sedasyon+ analjezi sağlar
- Ketamin 0,5mg/kg, propofol1mg/kg IV

DFZ

San Francisco General, San Francisco, CA
University of Nebraska, Omaha, Nebraska
City of Hope National Medical Center, Durante, CA
Cabell Huntington Hospital, Huntington, WV

DFZ
J. David Daniels, M.D.

İntranazal naloksan

- IN naloksan opioit overdozlarında kullanıldığında IV naloksan kadar etkin olduğu gösterilmiş.
- Hastaların sadece%16'sında IV naloksana gereksinim duyulmuş

NİTRÖZ OKSİT

- Acilde kullanımı yaygın değil
- “İhmal edilmiş bir ajan’’
- Güçlü, hızlı ve IV yol gerektirmez
- Genel kullanım %30 ve %50 ‘lik karışım
- Güncel kullanımı genellikle “ek ajan’’
- Kontrendikasyonları: Erken gebelik, KKY, bilinç bulanıklığı, B12-folat eksikliği, basınç etkisi (hava embolisi, orta kulak hast. vb.)

Nonfarmakolojik Yöntemler

- SICAK VE SOĞUK UYGULAMA
- AKUPUNKTUR
- TENS

Analjezik Adjuvanlar

- Analjezik adjuvanlar, kullanımları ağrı tedavisi dışında olmasına rağmen, bazı ağrılı durumlarda analjezik etki gösteren ilaçlar olarak tanımlanabilir.
- Çok değişik gruplardan ilaçları bu sınıflamaya alabiliriz.
- Bazı adjuvanlar çeşitli ağrı tiplerinde etkinken bazıları da nöropatik ya da nosiseptif ağrı için spesifiktir.

Analjezik Adjuvanlar

- Antidepresanlar
- Antikonvülzanlar
- Nöroleptikler
- Antiaritmikler
- Antihistaminikler
- NMDA reseptör antagonistleri,
- Steroidler
- Kas gevşeticiler
- Bifosfonatlar ve radyofarmasötikler

adjuvan ilaçlardır.

Ağrı hastalarımızın kaderi olmamalı